

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/31024-1
Saksbehandler Nina Kyllingstad

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	21.11.2024

Vertskapsattraktivitet - Forprosjekt for utvikling av internasjonal talentinkludering i Agder

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Inklusiv Agder AS får tilskudd på 500 000 kroner for å understøtte arbeidet med å tiltrekke og beholde utenlandsk arbeidskraft i Agder.
2. Tilskuddet belastes årsbudsjettet for 2024, ansvarsområde 500 300 (virkemidler og entreprenørskap) hvor det gjenstår 500 000 kroner på budsjettposten sosialt entreprenørskap.

Vedlegg

Talent Hub - Forprosjekt for utvikling av internasjonal talentinkludering i Agder

Sammendrag

Inklusiv Agder AS får tilskudd på 500 000 kroner til å understøtte arbeidet med å tiltrekke og beholde utenlandsk arbeidskraft i Agder. Dette gjøres gjennom forprosjektet «Talent Hub», som er et samskapingsprosjekt for å forbedre tilgangen til arbeidsmarkedet for internasjonale talenter og deres ektefeller.

Det å tiltrekke og beholde arbeidskraft er en av de store regionale utfordringene, og en utfordring som krever samarbeid på tvers av sektorer. Inklusiv Agder har et utbredt samarbeid med en rekke aktører i Agder, deriblant Agder fylkeskommune, NAV, kommuner, Relocation Agder, Agdering og Næringsalliansen.

Fylkeskommunen har over tid sett viktigheten av arbeidet Inklusiv Agder utfører for å møte den stadig økende mangelen på arbeidskraft i regionen. Utover å bidra til å tiltrekke og beholde kompetanse, spiller Inklusiv Agder også en viktig rolle for å bekjempe utenforskap blant arbeidsinnvandrere.

Saksopplysninger

Hvem er Inklusiv Agder

Inklusiv Agder er en ideell organisasjon lokalisert i Arendal. Selskapet har et sosialt formål, og enhver utdeling av midler fra selskapet skal gå til frivillig virksomhet, ikke aksjeutbytte. Selskapets formål er å bidra til å skape et mer inkluderende samfunn, og bidra til bærekraftig omstilling for næringslivet, offentlig sektor og sivilsamfunnet i Agder.

En viktig del av Inklusiv Agder er Welcome Hub Agder (WHA). WHA driftes av Inklusive Agder i samarbeid med Arendal kommune. WHA ble startet i forbindelse med etableringen av Morrow Batteries, og har som hovedmål å sikre at tilflyttere til Arendalsregionen integreres i lokalsamfunnet på best mulig vis. Gjennom tjenester som norskkurs, sosiale treff og jobbmatching for ektefeller/partner, bidrar WHA til at arbeidsinnvandrere velger å forbli i Agder.

Hvilke problemer bidrar Inklusiv Agder til å løse?

I utfordringsbildet til Regionplan Agder 2030 fremheves det et behov for arbeidskraft for at vi skal kunne opprettholde fremtidens næringsliv og et godt tjenestetilbud. Samtidig melder 6 av 10 NHO-bedrifter at de per i dag mangler viktig kompetanse i egen virksomhet. Manglende rekruttering kan medføre både redusert verdiskaping og omstillingsevne, noe vi ikke har råd til i Agders møte med det grønne skiftet.

En viktig kilde til kompetanse er rekruttering av internasjonal arbeidskraft. Det å tiltrekke arbeidskraft til Agder blir viktigere, og mer krevende, i en tid hvor vi i stor grad konkurrerer med hele verden om den kritiske kompetansen. I tillegg til å tiltrekke arbeidskraft er det avgjørende å sørge for at arbeidstakerne blir værende.

For å få mer kunnskap om arbeidsinnvandring har Agder fylkeskommune tidligere støttet et prosjekt i regi av Agdering (RECRUITE) hvor man ser nærmere på flyt av arbeidstakere inn og ut av Agder. RECRUITE har som mål å finne ut hvordan man tiltrekker og beholder arbeidskraft i regionen, herunder internasjonal arbeidskraft. I prosjektet har Agdering samarbeidet med blant annet Inklusiv Agder og NORCE. Den 17. oktober ble funn fra prosjektet presentert i Eikesalen på fylkeshuset, og følgende punkt ble fremhevet:

- Visste du at 45 % av arbeidstakere uten familietilknytning til Agder flytter ut av regionen etter kort tid, til tross for at de har fått jobb her?

- Og at dette medfører at vi er i ferd med å få et lukket arbeidsmarked der virksomheter primært ønsker seg arbeidstakere fra stedet og risikerer å gå glipp av nødvendig kompetanse fra utenfor regionen?

Andre funn fra prosjektet viser at arbeidsinnvandrere drar fra Agder blant annet fordi de mangler sosiale nettverk, har utfordringer knyttet til boligsituasjon og mangler arbeid til ektefelle/partner. I forkant av presentasjonen på fylkeshuset ble det samlet rundt 30 regionale aktører til en workshop for å diskutere følgende problemstilling: «Hvilke konkrete tiltak kan vi iverksette for å tiltrekke og beholde talentfull arbeidskraft i Agder, samtidig som vi styrker regionens konkurranseevne?»

Med forprosjektet «Talent hub» foreslås det et konkret tiltak. Inklusiv Agder ønsker å forsterke arbeidet knyttet til rekruttering og jobbmatching. I prosjektet skal de koble arbeidsinnvandrere, og deres ektefeller/partnere, med lokale virksomheter gjennom mentorordninger, jobbmatching og nettverksbygging. Inklusiv Agder jobber tett flere regionale aktører som fylkeskommunen, næringsalliansen, NORCE og NAV. Over tid har de også utviklet et godt samarbeid med Relocation Agder, som er en del av Business Region Kristiansand. Hovedfokus til Relocation Agder er å bistå bedrifter som allerede rekrutterer fra utlandet gjennom praktisk hjelp fra kontrakten er signert til personen starter i jobben. Praktisk hjelp innbefatter blant annet hjelp til ID-kort, skatt, hus, lån, bankforbindelse m.m. Inklusiv Agder og Relocation Agder er to aktører i ulike deler av verdikjeden. Der Relocation Agder «slipper tak» i nyankomne arbeidstakere tar Inklusiv Agder over. Begge aktørene, og samarbeidet dem imellom, er avgjørende for å tiltrekke og beholde arbeidskraften i Agder.

Tilskuddet fra Agder fylkeskommune skal bidra til å videreutvikle arbeidet Inklusiv Agder utfører i Agder, knyttet til arbeidsinnvandring. Tilskuddet vil bidra til å dekke følgende aktiviteter (jf. vedlegg):

- Kartlegging av samarbeidspartnere: Identifisere aktører som kan bidra til realiseringen av Talent Hub.
- NORCE-forskning: Bruke innsikter fra 2024-rapporten for å styrke Talent Hub.
- Mentorprogramutvikling: Utforme et mentorprogram basert på modeller fra andre regioner.
- Forankring i næringslivet: Workshops med næringslivet i Agder for å identifisere forankrings- og finansieringsmuligheter.
- Jobbmatching-prosjekt: Etablere en ressursgruppe som veileder internasjonale talenter til jobbmuligheter
- Involvering av klynger: Utforske hvordan regionale klynger kan bidra til å koble internasjonale jobbsøkere med bedrifter.
- Finansieringsundersøkelser: Kartlegge hvordan IMDi, MIKA, og EURES-midler kan brukes til å støtte prosjektet.

Selv om målet med prosjektet er å tiltrekke og beholde arbeidskraft i regionen, vil prosjektet helt klart bidra i arbeidet mot utenforskap. Per i dag har Agder en stor andel internasjonale arbeidstakere som står utenfor arbeidsmarkedet, spesielt ektefeller. Gjennom samarbeid med bedrifter, klynger og offentlige aktører vil Inklusiv Agder utvikle langsiktige løsninger som adresserer de kulturelle barrierene, fremmer inkludering og sikrer at internasjonale arbeidere og deres familier blir en integrert del av regionens samfunn og arbeidsmarkedet.

Vurderinger

Arbeid knyttet til arbeidsinnvandring er en strategisk viktig satsing for Agder. Agder er både i nasjonal og internasjonal konkurranse om å tiltrekke kritisk kompetanse, og utenlandsk arbeidskraft er en gruppe arbeidstakere regionen vil være avhengig av. Med

konkrete tiltak og opparbeidet erfaring er Inklusiv Agder en viktig aktør som kan bidra i dette arbeidet.

Inklusiv Agder samarbeider med en rekke aktører i deres arbeid, blant andre Agder fylkeskommune, NAV, kommuner, Relocation Agder, Agdering og Næringsalliansen.

I tillegg til å bidra med å løse problemene Agder har knyttet til manglende arbeidskraft, bidrar dette forprosjektet til å redusere utenforskapet blant den store andelen internasjonale arbeidstakere som står utenfor arbeidslivet i dag. Gevinsten ved å få disse personene inn i arbeid er store for både enkeltindividet og samfunnet som helhet.

Agder fylkeskommune har i årsbudsjettet for 2024 satt av midler til sosialt entreprenørskap. Inklusiv Agder er en ideell organisasjon som bidrar med løsninger på større samfunnsmessige utfordringer, og er derfor en god kandidat for å motta de resterende midlene satt av til sosialt entreprenørskap.

Regionplan Agder 2030

Aktivitetene i søknaden bygger opp om satsinger i Regionplan Agder 2030, herunder å sikre kompetanse som etterspørres fra både privat og offentlig sektor, samt være en attraktiv region for ny kompetansearbeidskraft. Satsingen er også viktig for å minske utenforskap for arbeidsinnvandrere og deres familier.

Økonomiske konsekvenser

I årsbudsjettet for 2024, ansvarsområde 500 300 (virkemidler og entreprenørskap) gjenstår det 500 000 kroner til sosialt entreprenørskap. 1,5 millioner kroner er tildelt andre sosiale entreprenører. Fylkeskommunedirektøren foreslår å benytte det resterende beløpet på 500 000 kroner til Inklusiv Agder AS. Arbeidet deres kan klassifiseres som sosialt entreprenørskap, og er av strategisk betydning for Agder.

Konklusjon

Inklusiv Agder får tilskudd på 500 000 kroner for å understøtte deres arbeid knyttet til arbeidsinnvandring. Satsingen skal skape en mer attraktiv region for arbeidssøkende, og skape bedre vilkår for de arbeidsinnvandrerne vi allerede har i Agder. Arbeidet skjer i tett samhandling med fylkeskommunen og andre sentrale aktører i regionen, blant annet NAV, kommuner, Relocation Agder, Agdering og Næringsalliansen.

Kristiansand, 04.11.2024

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør